

17.4x31.59	1/4	עמוד 14	גלובס - כותרת	11/11/2016	55878512-1
עו"ד שמואל שוב - 89427					

כנס "פורום הנישואים" - משרדי עורכי־דין המובילים על־פי תחומי התמחות, של DUN'S-100: שמים על השולחן את הדרמות המשפטיות האחרונות

"הגישה הכוחנית של השרה שקד חמורה; מעולם לא הייתה מעשלה שאמרה בקול: 'אני רוצה שופטים בראש שלי'"

השיח על בחירת השופטים לביהמ"ש עליון לא שכך גם בכנס משרדי הבטיק: עורכי־הדין נחלקו לשני מחנות - מצד אחד, "מחנה הנשיאה נאור", שטוען: חמור מאוד שיש שלטון שאומר 'אני השליט רוצה שופטים שהם בכיוון שלי'; ומצד שני, "מחנה שקד" שאומר: אין פסול בגיוון שופטי העליון • והיה גם שיח על הצפת המקצוע, הכישלון בבחינות ההסמכה והשתנות שוק עריכת־הדין / אלה לויזינריב

מובילים בארץ. בפאנל השתתפו: עו"ד אביחי ורדי, מייסד ובעלים של משרד עוה"ד אביחי נ. ורדי; עו"ד אופיר צברי, שותף במשרד צברי־פרקש; עו"ד ארו תיק, שותף ומייסד במשרד תיק־גלעד־קינן; עו"ד אריה ליבוביץ', שותף־מייסד במשרד אריה ליבוביץ'; עו"ד בעז בן־צור, שותף־מייסד במשרד בעז בן־צור; עו"ד גיא גיסין, מייסד ושותף־מנהל בגיסין; עו"ד יאיר ליבוביץ', שותף בכיר במשרד ב. לוינבוק; עו"ד עופר שפירא, שותף־מנהל בשפירא; עו"ד רונן בהרב, שותף־מייסד במשרד פרייז־בהרב; עו"ד רונן עדיני, שותף־מייסד ברונן עדיני; עו"דית רחל בן־ארי, שותף־מייסדת במשרד בן־ארי־פיש־בן; עו"דית שירה שיין, שותפה בכירה במיכאל שיין; עו"ד שלומי וינברג, בעלי־משרד שלומי וינברג; עו"ד שמואל שוב, שותף־מנהל בשוב; עו"ד שרון נהרי, בעל־משרד שרון נהרי; ועו"ד תמר גולן, מייסדת משרד תמר גולן. הדיון נפתח במחלוקת המתקשרת בין שרת המשפטים, שקד לבין נשיאת העליון, נאור. החודש עסקה התקשורת רבות בפיצוץ ההידברות בין

הקבוע על הצפת המקצוע, ריבוי עורכי־הדין במדינה, אובדן כבוד המקצוע, והאם ואיך צריך לסגור את שערי המקצוע (ראו מסגרת). הנושאים הללו, ועוד, עלו השבוע לשולחן הדיונים בכנס "פורום הנישואים" - משרדי עוה"ד המובילים על־פי תחומי התמחות - של DUN'S-100, שנערך בהשתתפות ראשי משרדים

סבב המינויים הקרוב של ארבעה שופטים לעליון, ושאלת זהותם של המועמדים החדשים לעליון. נושא נוסף שמעסיק את השוק, הוא אחוז הנכשלים הגבוה בבחינת לשכת עורכי־הדין האחרונה, שעלה לשיעור ללא תקדים של 70% נכשלים, והשינוי במתכונת הבחינה שעליו הודיעה שקד שלשום (ג'). מכאן, קצרה הדרך לשיח

שוק עריכת הדין הומה וסוער בימים אלה סביב כמה "דרמות", שמשפיעות ועוללות להשפיע על פניו של המקצוע ושל עולם המשפט בכלל בשנים הבאות. את אחת הדרמות מוביל הקרע המתקשר שחשף "גלובס", איילת שקד, לנשיאת בית־המשפט העליון, מרים נאור, על־רקע

55878516-5	11/11/2016	גלובס - כותרת	עמוד 14	2/4	28.14x37.72
עו"ד שמואל שוב - 89427					

צילום: שלומי יוסף

לגבי מה ביהמ"ש העליון עושה בפועל"

משתתפי הפורום, השבוע. "יש הפרזה עצומה בתפיסה של הפוליטיקאים

כאלה וגם כאלה. שיהיה מגוון. החלטות שמתקבלות מתוך גיוון יהיו הרבה יותר טובות לציבור. עם זאת, שפירא מסכים כי הדרך אינה שינוי שיטת המינויים. לדריין, "מה שכוחני פה זה הבו לקונצנזוס. בחוק הקיים, בגלל 'הרוב המיוחס' (הנדרש למינוי), הוועדה למינוי שופטים צריכה להגיע לקונצנזוס. רשימת המועמדים הנוכחית לעליון כוללת מועמדים טובים וראויים, ולא משנה אם הם אקטיביסטים או ימנים, ב'רוב מיוחס' יש הכרח לוועדה למינוי שופטים להגיע לקונצנזוס. האמירה שלא נצטרך 'רוב מיוחד' אומרת 'אנחנו בונים לקונצנזוס'. זה נאמר במסגרת הפוליטיקה ביחסים בין השרה לנשיאה, וזו אמירה שלא הייתה צריכה להיאמר".

לא לעלות על העליון עם D9

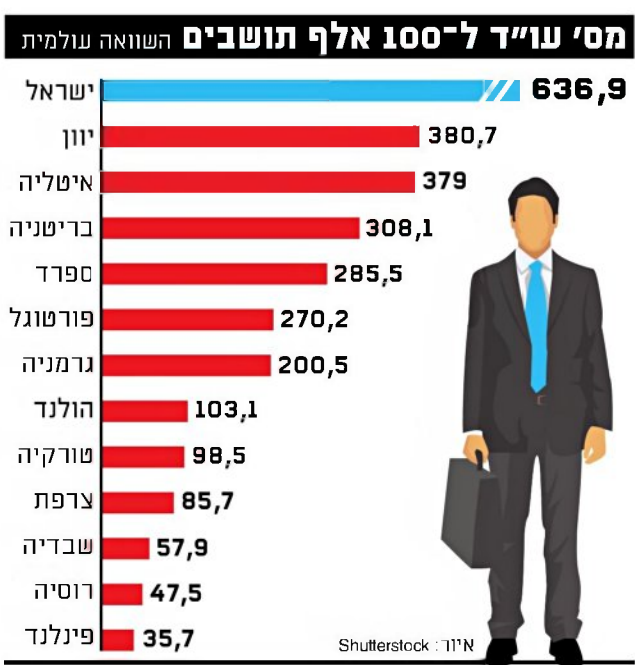
לא כל המשפטים בפורום היו מ"נאמני העליון". חלק מעוה"ד סברו ששקד לא בהכרח טועה. לדברי עו"ד אביחי ורדי, "העליון קובע גם בערכים, גם בתפיסות. עולם וגם בסוגיות פוליטיות. השיטה של חברי-מביא-חבר לשם, היא דבר פסול, ואותה צריך לשנות. לא צריך רק לשאול למה הפוליטיקאים רוצים לשנות את השיטה, אלא גם למה השופטים רוצים להביא דווקא את האדם הזה ולא אחר. גם זה לא ראוי". עו"ד ורדי סבור ש"העליון צריך לכלול שופטים עם תפיסות עולם וערכים נוספים, בינ"ש כזה שמציב גם את הדת ונושאים נוספים במרכז, וכרגע זה עוד לא קיים. לדעתי,

הפסיקה שלכם, אז אני אאיים לשנות לכם את הכללים". זה היה בתקופת השר יעקב נאמן, ובתקופת השרה ציפי לבני, אבל זה היה יותר סמוי או פוליטיקלי-קורקט. הניסיון מראה, שלפעמים פוחדים מהשר, והוא בסוף לא כל כך נורא".

פיל בחנות חרסיה

עו"ד רונן עדיני, הסכים ואף חידד: "מה שבעייתי במה שרואים היום, זו הגישה המאוד כוחנית שהשרה פועלת בה, בצורה שמוכירה פיל בחנות חרסיה. תמיד היו מחלוקות סביב מינוי שופטים, אבל עוד לא ראינו ממשלה שאומרת בריש-גלי 'אני רוצה שופטים שיהיו בראש שלי'. זה מתחבר לאג'נדה של שרת התרבות, מירי רגב, שאומרת 'מה שווה שאנחנו בשלטון, אם אנחנו לא יכולים לשלוט במה שהתקשורת תאמר ומה שנראה בסרטים'. אלה פוליטיקאים שרוצים להשפיע ולהכניס את האנשים שלהם, אבל כאשר יש ממשלה שאומרת 'אני בשלטון ואני רוצה שופטים שהם בכיוון שלי', זה מאוד חמור. אנחנו רוצים אנשי מקצוע בעליון, ולא מעניין אותי אם הוא מהתנחלות, חובש כיפה או אדם אחר".

עם כל החשיבות למקצועיות, עו"ד עופר שפירא סבור שלא רק אותה יש לקדש. "אינן שום דבר פסול בגיוון הדמויות בבית המשפט העליון", אמר. "השיטה של 'מור אוף דה-סיים' אינה גישה נכונה. כל התגים שמצביעים על אנשים מסוימים כאילו הם לא בורם הנכון, זה דבר פסול. זה קשור לדעות פוליטיות או למקום מגורים או לאקטיביזם. זה דבר חיובי שיהיו בבית המשפט גם

"בתקופה הארונה יש התערבות בוטה וחוצה גבולות של פוליטיקאים בעבודת העליון - האיום של שרת המשפטים שקד לשינוי כללי המשחק הוא מהלך פסול. צריך להיזהר מפוליטיזציה של המינויים. כשהפוליטיקה מחלחלת לתהליך, זה מסוכן"

השופטים' וכדומה. כל אחד נתפס בכל מיני מנגנונים בשביל להלך אימים על השופטים, לכל יפסקו כך או אחרת".

בן-ארי הוסיפה, כי "יוזמת שקד נגנזה בינתיים, ולמען האמת לא היה לה סיכוי לעבור. אולי השינוי היחיד שיש כיום לעומת העבר הוא היעדר הבושה. פעם היו מפעילים לחצים באופן יותר סמוי, והיום שמים את זה על השולחן. הממשל אומר באופן גלוי, 'אם אני לא משפיע על

השמש בעשר השנים האחרונות. הרעיון לשנות את שיטת בחירת השופטים, ולהקטין את כוחו של ביהמ"ש, עולה כל פעם על סדר היום לקראת בחירת שופטים לעליון. בפועל, העליון יותר שמרן מאקטיביסט. יש פה קו פוליטי שמוליכים מספר אנשים, שגם הם לא משתנים בעשור האחרון, והם לא נותנים לעובדות לבלבלם. יש להם מטרה, והם ממשיכים לדבר על אותם דברים - 'שינוי הרכב ועדת בחירות

חשוב שהשופט יהיה חרוץ, משפטן ומקצוען. אקטיביזם שיפוטי זה בתחום הרטוריקה בלבד. בפועל, המעשים והתוצאות היו בשוליים, וביהמ"ש היה ונשאר מאוד שמרן". עו"ד בועז בן-צור, לא הסכים עם הדברים. לדבריו, "אני לא בטוח שזו רטוריקה. יש מאחוריה תפיסת עולם מגובשת. הפסיקה של בג"ץ שביטל הסדרים סטאטוריים הם אמנם במיעוט של מקרים, אבל יש לביהמ"ש כוח ונכונות להתערב. זה גם לא נכון לומר שהשופטים מקצועיים בלבד. לביהמ"ש העליון יש גם תפיסות עולם". בן-צור ציין כי "בתקופה האחרונה יש התערבות בוטה וחוצה גבולות של פוליטיקאים בעבודת ביהמ"ש העליון, והאיום המרומז של שקד, שכללי המשחק ישונו תוך כדי תנועה, זה מהלך פסול. צריך להיזהר מפוליטיזציה של המינויים. התפיסות הפוליטיות מחלחלות לתהליך וזה מסוכן". עו"ד אופיר צברי הסכים

צריך להיזהר מפוליטיזציה

עו"ד יאיר ליבוביץ' חושב שאין זה כך. "יש הפרזה עצומה בתפיסה של הפוליטיקאים לגבי מה בית המשפט העליון עושה בפועל. בית המשפט לא מושל. הממשלה מושלת. הממשלות עושות מה שהן רוצות. מחקר שפורסם לאחרונה ב'גלובס' מלמד כי 90% מהעתירות לבג"ץ נדחות, ואלה שמתקבלות, הן בשוליים. אז אין ספק שבית המשפט לא מושל, ולכן גם לא מעניינות הרעות של אותו שופט, ואסור לבחור אותו לפי דעות, מגור או מקום מגורים. "עבודת בית המשפט היא מלאכת קודש. לא מעניין אותי מה השופטים מצביעים בקלפי.

55878514-3	11/11/2016	גלובס - כותרת	עמוד 15	3/4	8.66x31.49
עו"ד שמואל שוב - 89427					

על עתיד המקצוע מרוץ לקרקעית בשכ"ט וגניבת לקוחות: "המשרדים הגדולים הורידו את הכפפות ואיבדו את הג'נטלמניות"

במארס פורסם דירוג הנישות השנתי של "גלובס DUN'S 100", שהציב באור הזרקורים את המשרדים המובילים ב־30 תחומי משפט, ובהם בנקאות ומימון, מסים, דיני משפחה, עבודה, הגבלים עסקיים, חדלות־פירעון, היי־טק, ליטיגציה מסחרית ועוד. ברשימה כיכבו זה לצד זה משרדי בוטיק קטנים ומשרדי one stop shop, באופן ששיקף את התעצמות המגמה שהחלה בשנים האחרונות – כניסת משרדי הענק לתחומים שהיו בעבר נחלתם הכמעט בלעדית של משרדי הבוטיק. בפורום שנערך השבוע, השתתפו ראשי משרדי בוטיק בלבד. הם לא נשמעו כמי שחוששים במיוחד למעמדם בשוק, אך הם כן היו מוטרדים מפני תופעה חדשה שמובילים, לטענתם, המשרדים הגדולים, של הורדה דרמטית של תעריפי השירותים המשפטיים. לדברי עו"ד ארו תיק, "מצב השוק הוא כזה שיש הצדקה לבוטיק שהוא מאוד ממוקד ונותן שירות אישי, או למשרד ענק שנותן שירותי one stop shop; וכל מה שבאמצע אין לו הצדקה". תיק הוסיף מיד נבואה שחורה למקצוע: "אני רואה עתיד שחור למקצוע, לא רק בגלל ההצפה, אלא כי יש מרוץ לתחתית, שמוכל גם על־ידי משרדים קטנים שנאבקים על חייהם, וגם על־ידי המשרדים הגדולים שמורידים מחירים. אני עוסק בתחום המקרקעי, וכל פעם שאני נותן היום הצעת מחיר, הלקוח אומר לי 'אבל המשרד הזה והזה הציע לי חצי מחיר ומטה'. אני לא יודע איך הם מצייעים מחירים כאלה. זה מזעזע". לטענת עו"ד תיק, תופעה מטרידה נוספת שקיימת בשוק, היא גניבת לקוחות. לדבריו, "יש עליית מדרגה גם בתחום חטיפת הלקוחות בהתנהגות ברברית. אני נחשף לעתים לחלופות 'מיילים' ארוכות של משרדים גדולים, שאומרים ללקוח 'איך לעבור עו"ד ומדריכים אותו. המשרדים הגדולים הורידו את הכפפות, ואיבדו את הג'נטלמניות". עו"ד אופיר צברי ער אף הוא לתופעה של הורדת המחירים לקרקעית. לדבריו, "כדי להצדיק היום את שכר־הטרוחה של הבוטיקים, אתה חייב להיות מעל ומעבר, כי בכל תיק באים אלי ואומרים 'במשרד הזה והזה – מהעשירייה הראשונה של הגודל – הציעו לי בפחות'". ולמרות הדברים, גם הוא בדומה לעמיתו, לא דואג למעמדם של הבוטיקים: "יש אנשים שבאופן עקבי יעדיפו את המשרדים הגדולים בגלל שהם גדולים, ויש כאלה שתמיד יעדיפו את הבוטיקים והשירות האישי. ולכן, מי שייעלמו מהשוק יהיו המשרדים הלא־נישתיים, שלא מתמחים בדבר אחד. מי שיישארו הם בוטיקים ומשרדים גדולים, ואת השאר לא נראה".

טיפול מהתחלה עד הסוף

עו"ד אריה ליבוביץ', הסכים כי השוק "הולך להתחלק למשרדי נישות ולמשרדים גדולים". לדבריו, כל המשרדים הקטנים והבינוניים מנסים היום להפוך לבוטיקים. "היום רואים תופעה של כאלה שרוצים לרכוש בוטיקים או להפוך לבוטיקים, וזה לא יצליח להם. בוטיק נבנה על איש־המקצוע שהקים אותו. זה היתרון והחסרון שלו. אתה מקבל את השירות של ראש המשרד, שעל היכולת הגבוהה והרחבה שלו בתחום מסוים, נבנה המשרד", אמר. עו"ד ליבוביץ' סיפר כי כאשר עבד בעבר בפירמה גדולה מאוד, פנה אליו אחד הלקוחות הגדולים, בעל חברת ספנות גדולה, והציע לו כסף "מתחת לשולחן" בתמורה לכך שייצג אותו שלא במסגרת המשרד. כשליבוביץ' תהה למה, השיב הלקוח: "אני מגיע למשרד גדול, ואז בא הבעלים מחבק ומנשק אותי, ובסוף אני מקבל חשבון של 100 שעות מתמחה, 200 שעות עו"ד, 50 שעות שותף, 20 שעות בעלי המשרד, ועוד דברים שרוחפים לי, שאני לא בטוח שהם בכלל קיימים. כשאני מגיע לבוטיק, השעה של עו"ד יותר יקרה, אבל הוא זה שמטפל בי מההתחלה ועד הסוף". עו"ד תמר גולן לא בהכרח מסכימה למתקפה על המשרדים הגדולים. לדבריה, "גם במשרדים הגדולים יש מחלקות שמתמקצעות בתחומים מסוימים, והשותף באותו תחום מטפל בלקוח באופן אישי". מנגד, אמרה גולן, "נכון שהמשרדים הגדולים מורידים את מחירי השוק, דבר שפוגע בשירות המקצועי והמשפטי, וזה חבל שהם עושים את זה. נתקלתי לא פעם בלקוח שאומר 'אבל המשרד הזה הציע לי את השירות ב־1,500 שקל', ואני בחיים לא אציע מחיר כזה. אני מקווה שהמגמה הזאת תיעצר, והשוק יווסת את עצמו". ●

26.46x20.75	4/4	עמוד 16	גלובס - כותרת	11/11/2016	55878517-6
עו"ד שמואל שוב - 89427					

על הצפת המקצוע

"זה לא פסול לעצור את המגיפה הזאת שכל אדם שני ברחוב הוא עו"ד"

במסגרת כנס "פורום הנישוח" של DUN'S-100 דנו המשתתפים גם במבחני לשכת עו"ד האחרונים, הצפת מקצוע עריכת הדין, והשאלה אם יש לסגור את שערי המקצוע בפני רבים. החודש ועקו המתמחים שניגשו לבחינה האחרונה, שהכשילו אותם במתכוון, והשבוע הם ערכו הפגנה נגד הלשכה בשל שיעור הכישלון הגבוה בבחינה, שעמד על 70%. במקביל, הודיעה שרת המשפטים על שינוי במתכונת של בחינות ההסמכה מנובמבר 2017, כך שלבחינת יתווסף חלק על 'הדין המהותי' בנוסף ל'דין הפרוצדורלי' הקיים, וכן מטלות כתיבה וניסוח משפטיים.

הדיון על מבחני הלשכה מהווה רק צוהר לדיון הרחב יותר על הצפת המקצוע, על אובדן כבודו ועל הצורך לעצור את הסחף. במסגרת הפאנל, הוצגו נתונים על כך שיש כיום יותר מ-60 אלף עורכי-דין מוסמכים; וכן תרשים מטריד המראה כי היחס בין אזרחי-עו"ד בישראל, חריג לעומת העולם, ועומד 636 עורכי דין על כל 100 אלף תושבים.

לדברי עו"ד גיא גיסין, "השכלה משפטית היא דבר חשוב וטוב למדינה, אבל לא כולם חייבים להיות עורכי-דין. כיום אנו מתקשים למצוא את האנשים הטובים ביותר מקרב המשפטנים, גם אלה שעברו את הבחינה. לכן, זה זה שהנבחנים יעברו מכשולים יותר קשים, זה לא שלילי. זה לא סוד שמנסים להקטין את המספר, וזוהו רציו". עו"ד אופיר צברי הסכים לדברים ואמר כי: "הנתונים מטרידים, וזה לא פסול לומר שצריך פחות עורכי-דין ולעצור את המגיפה הזאת שכל אדם שני ברחוב הוא עו"ד. זה מקצוע חשוב, אחד החשובים ביותר שיש, אחרי רפואה אולי. עשו את הטעות בשנות ה-90, של לפתוח את השער וכל הפרות יצאו למרעה, והיום כולם עורכי-דין".

"כשריכרו על פתיחת השערים, הייתה אווירה חיובית של מהפכה. אבל כרגיל אצלנו עושים לזה אביו (ניצול/שימוש לרעה - א' ל'), והיום צריך לסגור את השערים. מכיוון שלא ניתן לסגור מכללות, ואנשים מוכנים לשלם סכומי עתק כדי להיות עורכי-דין, אז אולי הגיע הזמן לכוון את הווליום בבחינות, שהיו קלות מדי עד היום. אולי באמת צריך להעלות את הרף". גם עו"ד ארו תיק חושב שצריך שינוי: "מות המקצוע ירדה. כשאני מחפש עורכי-דין צעירים, אני רואה שהרמה לפעמים מביכה". אך ארו מציע פתרון שונה משינוי מתכונת הבחינה. לדבריו, "ההתמחות צריכה להיות שנתיים או שש שנים, ואני מגזים בכוונה, וכך לסנן רק את המועמדים שבאמת חלמו להיות עורכי-דין. זה יהיה טוב למשרדים ולמועמדים. זו הדרך הנכונה לסנן את המועמדים הראויים, ולא לסנן בצורה שרירותית".

מאות עמודים על ההתנהלות הזאת. אז יש הרבה מקום לביקורת על העליון", אמר. מנגד, אמר עו"ד בהרב, הגיע הזמן שנפסיק לזלזל בפוליטיקאים. לדבריו, "לחלקים רבים בציבוריות יש נטייה לזלזל בפוליטיקאים. אנחנו חושבים שהם לא טובים ולא מספיק חכמים. נכון, שחלק מהפוליטיקאים בהחלט לא 'פוסטר בויד', אבל רובם ראויים. יש דה-לגיטימציה לפוליטיקאים, לעומת לגיטימציה לצבא ולביהמ"ש, אבל צריך לתת קרדיט לרשויות השלטון".

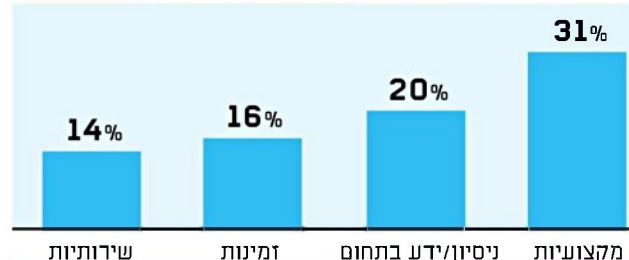
חברי הפורום התייחסו בהמשך גם לרשימת המועמדים לעליון שפורסמה השבוע, הכוללת 28 מועמדים ממערכות המשפט, האקדמיה והפרקטיקה, ושמתוכם ייבחרו ארבעה. עו"ד שלומי וינברג סבור כי המועמדים טובים, אבל "חסרים מועמדים מהשוק הפרטי". עו"ד רחל בן ארי אמרה כי צריך למנות לפחות שתי שופטות נשים "כמינימום"; ועו"ד יאיר ליבוביץ' אמר כי "המועמדים הטובים ביותר מתוך הרשימה הם שופטים מצטיינים מהמערכת, כי בסוף, התוצר הוא מקצועי וצריך שופט מקצועי שמכיר את המערכת".

לדברי עו"ד יבוביץ', אין בעיה של גיוון בעליון, "יש לנו את סאלים ג'ובראן שהוא נוצרי, את אליקים רובינשטיין שהוא דתי, את מרים נאור, שדעותיה אחרות. הם לא עשויים מקשה אחת". לשאלה מה עם ייצוג לנשים, ללוחמי זכויות אדם ועוד, השיב ליבוביץ': "כמו שכשאני הולך לניתוח, הדבר האחרון שמעניין אותי זה אם המנתח הוא גבר, אישה, ערבי, יהודי, מתנחל או שמאלני. מה שמעניין אותי הוא אם הוא מקצוען. כך זה לא צריך לעניין אותנו בנוגע לזהות השופט לעליון".

נאור (מימין) ושקד. מאבקי כוח צילום: שלומי יוסף

חוזקות עיקריות - משרדי הבטיק

חולשות - משרדי הבטיק

החולשות העיקריות שצינו לקוחות משרדי הבטיק:

* לקוחות המשרדים הגדולים ציינו את אותם נושאים אך בשיעור שונה

"לצערי, לפעמים יש לי הרושם שאין גוף יותר אלים מבית המשפט העליון. לפעמים, שופטים מרשים לעצמם להתנהג כמו שאף גוף מינהלי לא היה מרשה לעצמו לנהוג. לקבל החלטות שרירותיות, לנמק בעתיד, למסמס דברים. אם גוף אחר היה מתנהג כך, היו נכתבים

להתנהל עם אנשים דומים לו, בין שזה בדעות הפוליטיות, בין שזה במידת הנעליים, וזה לא דווקא נובע מהמקום הרע".

לתת קרדיט לרשויות השלטון

עו"ד רונן בהרב לא התרשם מתוה-הלב המיוחס לשופטים.

המשך מעמוד 15 <<

השינוי הזה יתרחש. לעם יש כוח, ולשלטון יש כוח, והשינוי של הרכב העליון יקרה. צריך שהשופטים יהיו מקצועיים, אבל גם לדאוג שהם לא ימנו רק את החבר שלהם. אין בעליון אנשים שאין להם דעות. הניסיון להסתיר את הדעות של השופטים לא ראוי. צריך מגוון דעות. אסור לתת לשופטים לומר, אנחנו נקבע את זהות שופטי העליון". עו"ד גיא גיסין לא קיבל את התזה הזאת. לדבריו, "אם לא נשמור על כללי המשחק, נאבד משהו. רבים נמצאים היום בהתקפה נגד כללי המשחק. הפוליטיקאים, התקשורת ועוד. כללי המשחק הם שבת-יהמשפט והתקשורת אמורים לרסן את השלטון. כל שאר הדברים - אקטיביזם, ימין ושמאל ועוד - זה סיסמאות. כל אחד מהמועמדים לעליון ב'רשימת ה-28' הוא בעל ניסיון וידע, והאג'נדה שלהם לא מעניינת. המערכת צריכה להיות כזאת, שלא יעלו עם D9 על העליון, כי הפסיקות שלו לא מוצאות חן בעיני משה".

בשלב זה הדיון הפך לסוער יותר. נחלק אותו למצדדים ב"מחנה נאור" ובמחנה לדברי גיסין, אמר עו"ד אריה ליבוביץ': "מה זה שינוי כללי המשחק? אהרן ברק שינה את כללי המשחק. הוא החליט שיש לנו חוקה, למרות שחוקי היסוד קבעו שאין לנו חוקה". לדברי ליבוביץ', "כללי המשחק משתנים בהתאם למי שנמצא בעמדת כוח. אני לא יודע מה הצד הנכון פה, אבל האינטרס היחיד שלנו צריך להיות, שתהיה לנו מערכת שפיטה חזקה". עם זאת, ציין, "אני לא בטוח שכשהשופטים בוחרים את הרומים להם - והם עושים זאת - זה נובע ממקום של 'בואו נשלוט באחרים'. לאדם קל יותר